

פניני דעת

גליון לעמלי התורה ונושאי דגלה בעיה"ק טבריה ת"ו

גליון מס' 78

פרשת 'צו'

י' ניסן ה'תש"פ

הגדול

שבת

78

השבוע בגליון:

חמץ ומצה

- 1 דעת ומחשבה - עמ' 1
האמנתי... - הכנה לליל הסדר
- 2 מאמר ודעת - עמ' 2
המקורות לסדר הקערה - ב'
- 3 עיון ודעת - עמ' 3
שימוש בתרופה 'טסקטן'
- 3 ארזי הלבנון - עמ' 3
המגפה השחורה
- 4 ארזי הלבנון - עמ' 4
הוא זכה להציל נפש מישראל
- 5 הוא עובדא - עמ' 5
הרהורים בתקופת הקורונה
- 6 מכתב נוקב - עמ' 6
שבת הגדול
שלום ומבורך

דעת ומחשבה

חמץ ומצה

ריחו של חג הפסח עומד באוויר, הנשים הצדקניות טורחות הן במיטב כוחותיהם על ההכנות המרובות לקראת החג הקרב ובא, מחפשות הן אחר החמץ כדי לבערו מכל זווית ופינה, ולאחר מכן משגיחות הן בשבע עיניים לבל יישמטו פירור או חתיכה, אך בלהט העבודות והקניות עלולים אנו לתת את הדעת בצורה מופרזת מהנדרש לעניינים הגשמיים ולא לשים לב גם כן לעניינים הרוחניים, את החמץ אנו מבערים ועל המצה אנו משגיחים, חמץ ומצה הינם כמשל למצבו הרוחני של האדם, חמץ הרי הוא מהוה את ענין התפיחה והריבוי, הפיטום והדישון העצמי, השהיה וההמתנה, זהו מתכון בדוק לפיתוחה של מידת

הגאווה, לאדם אשר החמץ את השעה, לאדם אשר עניני הזולת ממנו והלאה וכל מחשבותיו כיצד להרבות את כבודו ועניניו.

אולם המצה הרי היא נילושה בזריזות מירבית, אין מניחין אותה ללא מעש ולו לרגע אחד, מעשיה מוכיחין עליה כי זריזה היא, ואדרבה היא עסוקה בביטולה העצמי באופן תמידי לבל תתפח כלל, איזו עבודה עצמית נפלאה, איזו כתישת המידות יש כאן, והרי ההבדל בין אותיות חמץ לאותיות מצה הוא כל שהוא, ממש כחוט השערה מפריד בין אות ה' לאות ח'.

הן אמת שמשמה זו הרי מוטלת עלינו במשך כל ימות השנה ובכל יום ויום, אך היא מקבלת משמעות מיוחדת דווקא לפני חג הפסח, חג שבו הפה סח - מדבר, ובדיבורו של אדם הרי תלויים גופי הלכה רבים והיטב יוכל להבחן בפיו אם הוא כבר ביער את חמצו או שזה חמץ שעבר עליו הפסת, או חמור יותר בפסח עצמו שאוסר הכל בכל שהוא.

ואמנם יסוד זה כבר נרמז בפרשתינו, על הפסוק "צו את אהרן" וגו' דרשו חז"ל שיש כאן שלשה מיעוטים, ולמדו מכאן חכמי המוסר ענין נפלא להתיחסות התורה למעמדו של האדם, טבעו של אדם שכלל שהוא מתקדם יותר בתפקידים מסוימים או במשרות מסוימות הרי הוא מרגיש הרגשה טובה מעין "אני שווה משהו" תראו לאן הגעת, ואז קיים חשש גדול שעיסתו תחמץ ונמצא תפקידו לו לרועץ, כדי לקדם פני רעה זו באו חז"ל והתקינו שלשה דרגות בהשתחוויה בתפילה, דרגה ראשונה כמנהגינו היום שמשתחווים בברכה ראשונה ובמודים תחלה וסוף וזוהי אכן דרגת רוב רובם של בני האדם. דרגה שניה נמצאת בכהן גדול שכבר הגיע למעלה גדולה משאר העם והוא משתחוה בסוף כל ברכה וברכה. ודרגה שלישית שהיא מעלה יותר גדולה שנמצאת אצל המלך, שהוא משתחוה בתחילת שמו"ע ואינו זוקף ראשו עד לאחר סיום התפילה.

ללמדנו דבר יסודי, ככל שהאדם מתעלה יותר כך נדרשת ממנו עבודה עצמית רבה יותר, להיות מצה ולא להיות חמץ, לדעת להפריד בין הדבקים כדי להישאר תמיד מצה ולא להתחבר ולהיות חמץ.

אכן נשתדל לבער את החמץ האמיתי והעיקרי מתוכנו ולכווין גם עליו בברכת ביעור חמץ, נאפה את המצה הרוחנית ונזכה לאכול ממנה הרבה יותר מכמה זיתים.

חג פסח
כשר ושמח

האמנתי כי אדבר - הכנה לליל הסדר

פרשת השבוע פותחת בפסוקים **"וידבר ה' אל משה לאמר, צו את אהרן ואת בני לאמר..."** ופירש רש"י הקדוש: 'אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות'.

מצויים אנו ימים לפני התקדש ליל הסדר, חג החירות, חג בו מצויים אנו ביותר על חיזוק האמונה באל עליון, דומני שאין דבר הצריך חיזוק וזירוז תמידי לכל אדר בכל דרגה שהוא, כמו נקודת האמונה. וודאי ודאי בתקופה זו במשבר מגיפת הקורונה ה' ירחם.

החינוך במצוה כ"א - מצוות סיפור יציאת מצרים - כותב, שענין המצוה הוא "שיזכור הניסים והעניינים שארעו לאבותינו ביציאת מצרים, ואיך לקח הא-ל יתברך נקמותינו מהן", כי סיפור יציאת מצרים עוקר את הכפירה שהשרישו המצרים: "לפי שהוא לנו אות ומופת גמור בחידוש העולם... פועל כל הנמצאות... ובידו לשנותם... הלא זה משתק כל כופר בחידוש העולם, ומקיים האמונה בידיעת ה' יתברך".

הבה ונתבונן, כיצד עקרה ההתעללות בפרעה את האמונות השקריות? פרעה רצה להראות שהוא אלוה, להוכיח את עליונותו ואת עליונות ממלכתו, לשם כך הבליט את כוחו ועוצמתו: דובים ואריות שמרו על כסאו, בגאותו הרבה הוא הכריז ואמר: "לי יאורי ואני עשיתיני" (יחזקאל כ"ט, ג'), וכאשר שכח שכל השפע והברכה ביאור באו מכוחו של יעקב אבינו... הוא הראה לכולם שהיאור עולה לקראתו וטען: "אני בעל הבית, אני בראתי את עצמי, ואני עשיתי את היאור"... מצרים היתה המעצמה הגדולה והחזקה ביותר בהיסטוריה העולמית. היו לו לפרעה את העוצמות הנדרשות בכדי להחזיר לכולם את ההבלים שלו, והוא הצליח בכך.

עלינו לדעת, כי אדם מטבעו הוא מאמין, אם הוא בר דעת - הוא מאמין בבורא העולם, ואם הוא בבחינת שוטה ופתי - הרי הוא "פתי יאמין לכל דבר" (משלי י"ד, ט"ו), הוא מאמין בכל מיני אמונות הבל ואמונות תפלות.

מתוך המופתים והאותות מגיעים לידיעת ה': "ולמען תספר... את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתי במ יודעתם כי אני ה'". על ידי שהתורה מספרת לנו כיצד עשה ה' שחוק, מפרעה הגדול וממלכתו האדירה, וניפץ את כל השקר והארס שהפיצו, תהיה לנו אמונה וידיעה ברורה בבורא עולם.

בעולם, רבים אומרים שהם מאמינים בה', אך הם אינם יודעים זאת. מסופר על רבי יהודה לייב איגר, בנו של רבי שלמה איגר ונכדו של רבי עקיבא איגר זצוק"ל, שהתקרב לעולם החסידות, ונסע לקוצק לשהות במחיצתו של הרבי מקוצק זצ"ל. לאחר שנה שב לביתו. שאלו אביו: "אמור נא בני, מה למדת בקוצק?". השיב: "למדת שיש בורא לעולם". קרא רבי שלמה איגר לעוזרת הבית, ופנה אליה בשאלה: "אמרי נא, היודעת את מי ברא את העולם?" - השיבה: "בוודאי, ה'!". אז פנה רבי שלמה לבנו: "בשביל ללמוד דבר כה פשוט, שכל עוזרת בית יודעת, היית צריך לנסוע לקוצק לשנה שלמה!?!". אמר רבי יהודה לייב: **"היא אומרת, ואני יודע!"**

מי שיודע ידיעה אמיתית ופנימית, חש יראת שמים מוחשית. בכל רגע הוא יודע שהקב"ה רואה אותו ומביט בו, ואינו מסוגל לחטוא.

ידוע המעשה עם החפץ חיים, שנסע בעגלה עם עגלון יהודי פשוט. כאשר עברו ליד מטע פירות, ירד העגלון כדי לקטוף לעצמו פרי מהעץ. לפתע הוא שומע את החפץ חיים צועק לעברו: "רואים! רואים!" נבהל העגלון, מיהר לשוב אל העגלה והמשיך בדרכו. בהמשך שוב עברו ליד שדה, ירד העגלון מן העגלה וניגש לאסוף מעט אוכל לסוסו הרעב. אלא שגם הפעם הוא שמע את צעקתו של החפץ חיים: "רואים! רואים!". הוא נבעת, הביט ימינה, הביט שמאלה, ולא ראה איש. פנה אל החפץ חיים ותמה: "מי רואה?". הצביע החפץ חיים כלפי מעלה ואמר: "שם רואים הכל! 'עין רואה!'".

הגה"צ רבי אריה שכטר (בספרו אריה שאג, פורים-פסח) ביאר שכיום רואים אנו במוחש כיצד הטכנולוגיה בשרות האמונה. כאשר הפסיקו להאמין בקב"ה והכפירה פשטה בעולם, התפתחה הטכנולוגיה, כדי שעל ידה יומחש לנו מהי אמונה חושית. אדם שאינו מאמין כי הנשמה עולה לשמים, ושואל על כך שאלות של "איך", ו"כיצד", מוזמן להתבונן בהמצאה המדהימה ששמה "מטוס". אם כלי מתכת השוקל טונות ממריא לשמים, ובתוכו מאות אנשים ומטען רב, אזי גם הנשמה יכולה לעלות לשמים...

בעבר כאשר רצו להסביר ולהמחיש את ענין "כי אין שכחה לפני כסא כבודך", וכיצד יתכן ש"עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים", היה צורך לשבר את האוזן ולקרר את הענין להבנת האדם. כיום אין צורך בהסברים ובמשלים, המציאות עולה על כל דמיון: מצלמות משוכללות, הסרטות וידאו, הקלטות - כל האמצעים הטכנולוגיים הללו, מתעדים ומשמרים כל מאורע עד לפרטים הקטנים ביותר, אפילו טון הדיבור נשמר בדיוק נמרץ... כאשר אדם משוחח בטלפון, קולו נשמע בקצהו השני של העולם. כאשר מסריטים מאורע, ניתן לראותו לפרטי פרטים גם לאחר זמן רב. שום פרט אינו הולך לאיבוד... כאשר נראה גנב מוסרט בוידאו, גם אם יכחיש את מעשהו בתוקף, מאומה לא יועיל לו. ה' משגיח על כל מעשי האדם, רואה ושומע כל פרט. מול בני אדם אפשר לטייח דברים, לא מול הקב"ה, אשר "אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך".

המשך בעמ' 5

הרב יוסף ישראל כהן

ראש כולל 'יוסף חיים'

המקורות לסדר הקערה ע"פ הש"ס והראשונים ז"ל (ב')

ביצה - מלבד הטעם שנתבאר בבית יוסף בשם הירושלמי שביצה נקראת בארמית 'ביעא' מלשון 'רצון' שרצה הקב"ה להוציאנו בזרוע מרוממת. ישנו טעם נוסף להנחת הביצה בקערה לרמז לאבלות על אברהם שמת בליל פסח (לקט יושר ח"א עמ' פו).

מרור - מקור דין אכילת מרור נאמר בתורה 'על מצות ומרורים יאכלוהו', ומנהג הספרדים לאכול 'חסא', ומקור הדברים במשנה בפסחים בפרק כל שעה (לט). 'אלו ירקות שיוצאין בהן בפסח בחזרת, ובעולשין, ובתמכא, ובחרחבינא, ובמרור, יוצאים בהן בין לחים בין יבשים אבל לא כבושים ולא שלוקים ולא מבושלים, וכולן מצטרפין לכזית ויוצאים בקלח שלהם'. ובגמרא (לט). אמר רבי אושעיא 'מצוה בחזרת' דהיינו שבחזרת ישנה מצוה יתירה יותר משאר הדברים - וחזרת היא ה'חסה'. וכתב מרן הב"י ולא ידעתי למה השמיטו הרמב"ם, אולי שהוא מפרש מצוה נמי בחזרת אף על פי שהיא מתוקה ואין בה מרירות", הרי שדעת הרמב"ם היא שלמרות שהחזרת אין בה מרירות לא גרע המצוה, וא"צ לחזר אחר המר יותר, וכ"ה דעת רבינו ירוחם. אולם דעת רוב ככל הראשונים לפרש כפשוטו דיש בזה מצוה יתירה. והטעם לזה כתב הסמ"ק (סי' רכ ואות א) **"ונהגו העולם בחסא - דחס רחמנא עלן**, והיכא דליכא חסא נוהגים ליקח פורפויי בלע"ז, אך מכל מקום טוב לחזר אחר חסא מטעם שאמרנו, אפילו לקנות בדמים יקרים עכ"ל. הרי לנו

שיש לחזר דווקא אחר החסא, וזה מנהג רבותינו הספרדים.

והנה המנהג לומר באכילת הכורך זכר למקדש כהלל הזקן שהיה כורכן ואוכלן בבת אחת לקיים מה שנאמר "על מצות ומרורים יאכלוהו" (במדבר ט, יא), ולכאורה קשה הלא פסוק זה נאמר על פסח שני ולא על פסח ראשון, ויישב האדמו"ר מבעלז זצ"ל שאמר על שאנו מביעים את צפיינתנו שאע"פ שבלייל פסח ראשון לא עשינו קרבן פסח מכל מקום נעשה אותו בפסח שני.

וכשאמרו את הדבר משמו להגאון הגרי"ש טננזון ז"ל בעל שואל ומשיב, אמר להם הרי יחיד עושה פסח שני ואין הרבים עושים פסח שני, והשיבו האדמו"ר מבעלז שיש מ"ד בירושלמי ובתוספתא שיעשו פסח שני.

חרוסת - הטעם לאכילת החרוסת מבואר בגמרא פרק ערבי פסחים (קיד). תנן רבי אליעזר בר צדוק אומר מצוה בחרוסת. ובגמרא (קטז). מאי מצוה רבי לוי אומר זכר לתפוח [ופירש רש"י שהיו יולדות בניהן תחת התפוח בלא עצב ולא הכירו בהם המצרים, דכתיב (שה"ש ח ה) תחת התפוח עוררתך (סוטה יא:)], ורבי יוחנן אומר זכר לטיט [לשעבוד]. אמר אביי הלכך צריך לקהוייה, וצריך לסמוכיה [לסמוכיה. להטיל ולכתוש בו הרבה כדי שיהיה עב: לקהוייה. להטיל בו תפוחים ויין ומילתא דאית ביה קיוהא], לקהוייה זכר לתפוח, וצריך לסמוכיה זכר לטיט. תניא כוותיה דרבי יוחנן תבלין זכר לתבן, חרוסת זכר לטיט.

רואים שלוקחים את ב' הביאורים יחד גם זכר לניסים שתחת התפוח וגם זכר לשעבוד בטיט, ולכן אמר אביי לעשות עב וסמך זכר לטיט, ולתת בו תפוח ויין זכר לתפוח. ובירושלמי הוסיפו גם זכר לדם. ולכאורה כיצד ייתכן ב' הפכים בנושא אחד. וראיתי במהרש"א שמבאר שמטבילין את המרור בחרוסת, כדי שבשעת אכילת מרור יזכור "וימררו חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים", וגו' שהיא עבודת הטיט וזכר לתבן שהוסיפו בעבודתם "ותבן לא ינתן לכם ויפץ העם וגו' לקושש קש לתבן", ור"א דקאמר "זכר לתפוח", והיינו דיש לזכור הנס דכל עוד שמררו חייהם היו יולדות בריוח - דהיינו לזכרו שגם תוך כדי השעבוד הקב"ה עשה להם ניסים שלא כדרך הטבע.

כרפס - מטרת הכרפס היא כדי לעורר את התינוקות ולגרום להם לשאול - כמבואר במשנה פסחים (פרק י משנה ג) "הביאו לפניו מטבל בחזרת עד שמגיע לפרפרת הפת". ר' עובדיה מברטנורא הביאו לפניו - הירקות. כדי שיכיר תינוק וישאל, לפי שאין דרך להביא ירקות קודם סעודה".

זווית הלכתית שו"ת בענייני השעה לעורך דיון

האם מותר להשתמש בתרופה בשם 'טסקטן'?

המכילה ג'לטין המופק מעור 'דבר אחר'?

שאלה: ישנה תרופה לחולי מעיים הנקראת "טסקטן", המגיעה באבקה בתוך שקיקים, ואופן השימוש בה הוא על ידי עירוב האבקה ביוגורט או בחלב. ברכיבי התרופה מופיע שהיא מכילה ג'לטין המופק מ'דבר אחר' - האם יש היתר לתת תרופה זו לקטן במקום חולי?

המשך בעמ' 4

המשך זווית הלכתית שו"ת בענייני השעה לעורך דיון

המשך מעמ' 3

תשובה: הגר"מ הלוי שוורצבורד שליט"א פרסם תשובה בעלון 'דרשו', כי ידוע הנדון בג'לטין המופק מבע"ח טמאים ומנבלות, שדנו הפוסקים האם יש לו היתר. אך זהו רק בג'לטין שהיו מפיקים מעצמות בתהליך של זיקוק, מה שאין כן בג'לטין מהסוג הנ"ל המופק מעור החזיר, שדינו כבשרו ולוקים על אכילתו. לכן הורה מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א שצריך לקחת תרופה אחרת, ושונה דינה מתרופה הנאכלת כדרכה בכדורים או בקפסולות. ובאופן שיש חולי ואין אפשרות לתרופה אחרת יש לעשות שאלת חכם.

המומחה הנודע לכשרות המזון, התרופות והויטמינים הרב יוסף זריצקי שליט"א הגיב לתשובה זו והבהיר כי 'טקסטן' היא תרופה מצילת חיים. נותנים אותה לילדים במצב של שילשולים חזקים, היכולים להגיע לסכנת התייבשות.

בנוסף, הוא מבהיר, זכיתי לקבל הוראתם של מרן הגרי"ש אלישיב, הגרא"ל שטיינמן והגרי"ש וואזנר, לאחר שהבאתי לפנייהם את החומר הגולמי של הג'לטין המופק מעור ד"א - שמותר לכתחילה לתתו בתור תרופה. ברשותי אף תיעוד מצולם מחדרו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בעת שנכנסתי אליו, שאמר לי כי כתב תשובה שמותר לכתחילה להשתמש בג'לטין טרף בתרופות, בהסכמתו של הגאון רבי שמחה זליג אב"ד בריסק.

מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמר לי, כי תרופה מרה שאין לה טעם, מותר לכתחילה לאדם בריא לקחתה, אפילו שלכאורה אין לו בה צורך. לתרופה 'טקסטן' אין כלל טעם, ואין אפשרות לקחתה בפה כיון שהיא דוחה, ועל כן ההמלצה לערבבה בלבן וכדומה.

חשוב מאוד להבהיר את העניין, הכרוך בחשש של פיקוח נפש, שהרי כמעט בכל התרופות היום יש ג'לטין. אגב, אציין גם את הזכור לרבים מבני גילי, שכאשר היינו ילדים קיבלנו בכל ערב 'שמן דגים', שהוא טרף לחלוטין, ואין כל הבדל בינו לבין 'דבר אחר'.

ארזי הלבנון תהלוכות אדירי התורה בדור הראשונים

הרב שאול הלל כולל 'שערי דעת'

המגיפה השחורה

בחודשים האחרונים עסקנו ברבותינו הראשונים שבספרד, ובעז"ה בשבוע זה נחזור אל ארצות אשכנז, בהן באותן שנים החלה נדידת היהודים מזרחה אל פולין וסביבותיה עקב רדיפות הולכות וגוברות וכפי שנרחיב בעז"ה בשבוע הבא. נערוך כאן סיכום קצר על כל האמור בשבועות האחרונים: לתלמידו של ר"י הזקן - הריצב"א היו תלמידים בפרובנס, חבל ארץ בין אשכנז לספרד, שם הרמב"ן למד תורה מפי תלמידיו (רבינו נתן ב"ר מאיר ורבינו יהודה ב"ר יקר), וכן למד תורה באזור זה רבינו יונה גירונדי (מרבנו שלמה מן ההר ועוד). בדור הבא היו שני אלו למנחילי התורה בספרד, רבינו יונה והרמב"ן שנפטר אחריו בארץ ישראל, מגדולי תלמידיהם נודעו הרשב"א והרא"ה. בשנות מנהיגותו של הרשב"א הגיע הרא"ש לספרד, עקב מאסרו של רבו המהר"ם מרטנבורג, ולאחר פטירת הרשב"א היה הוא למנהיג יהדות ספרד, בניו נודעו כתלמידי חכמים והמפורסם שבהם הוא רבינו יעקב בעל הטורים שבו ובחיבורו עסקנו בשבועות האחרונים.

במקביל לחכמים אלו שחיו בארצות ספרד ונהנו מהגנה מהמלכות ברוב המקרים, פעלו בארצות אשכנז רבינו יחיאל מפריז (בצרפת, עלה לאחר הויכוח והגזרות על התלמוד לא"י), רבינו יצחק מוינה (באוסטריה, מחבר ספר אור זרוע), ורבינו משה מקוצי (מחבר ספר סמ"ג), שלשתם מתלמידי רבינו יהודה שירליאון שלמד תורה בצעירותו מפי ר"י הזקן.

תלמיד רבינו יחיאל הוא המהר"ם מרטנבורג שהיה רבם של הרא"ש, מהר"ח אור זרוע (בנו של ר"י אור זרוע), רבינו יצחק ב"ר מאיר מדורא (מחבר ספר שערי דורא), רבינו מאיר הכהן (מחבר הגהות מימוניות על הרמב"ם), רבינו מרדכי ב"ר הלל (מחבר פסקי מרדכי על הש"ס), כפי שהזכרנו לעיל, הרא"ש ברח לספרד ומכאן עלינו להמשיך ולעסוק בתלמידיו האחרים של המהר"ם ובדורות שלאחריהם.

בתחילת שנות המאה השנייה לאלף השישי (ה' אלפים ק' והלאה), השתוללה מגפה בכל מרחבי יבשת אירופה, מחלה זו נודעה בשם אבעבועות שחורות או בכינוי העממי - המוות השחור. המגפה כילתה רבים מיושבי הערים ואוכלוסיות שלמות נמחקו מעל פני האדמה. העובדה שהגויים הנבערים לא שמרו על כללי הניקיון והחיתוי לא תרמה לצמצם את מספר הנפגעים וכמובן שרק הגדילה את מספר חללי המגפה.

כיום ישנה מודעות לכך שמחלות מתפשטות ע"י חיידקים וממילא מובן שצריך לסגור איזורים נגועים וכדומה, אך בשנים אלו כשהנצרות שלטה בכל והיא זו שהכתובה את מהלך החיים הן במישור הציבורי והן במישור הכללי יחד עם השליטים העריצים שלא היה מי שיעמוד בפניהם, לא ניתנה הזדמנות למדע להתפתח מחשש שהוא לבסוף יוביל את דעת הקהל ויגרום לו לדרוש חיים תקינים יותר, וכמובן, אם אנשים יחלו לרכוש השכלה הם מהר מאוד יבינו שאין כל סיבה להאמין אמונה של ממש בכנסיה, ובוודאי שלא לתרום לקופתה כספים, דמי 'מחילת עוונות' וכדומה (חשש שהתממש בתחילת תקופת הרנסנס, מקבילה לסוף תקופת הראשונים ועוד נעסוק בענין זה בעז"ה), ועל כן לא ננקטו אז צעדי הגנה נאותים בכדי למנוע את התפשטות המגפה. בשבוע הבא נמשיך בעז"ה בענין זה ובפרעות הנוראות שהתחוללו בקהילות אשכנז כתוצאה מהסתת ההמון נגד היהודים.

האברך שזכה להציל נפש מישראל

הפסקת הצהריים שלי קצרה מאד, והיא מנוצלת לאכילה, מנוחה קצרה, ולחזרה לכולל להמשך השקידה על לימוד התורה הקדושה!
באחד מהימים פניתי לנוח. אותו יום היה אביבי ונאה, ואויר טוב חדר בעד החלונות הפתוחים. לפתע חשתי במחנק ובמחסור באוויר... נעמדתי בסמוך לחלון, אך המחנק המשיך, כביכול נגמר האוויר. שאלתי את בני הגדול שעמד בסמוך, אם גם הוא חש במחנק, אך לא - הוא הרגיש מצויין ואמר שמזג אוויר כ"כ טוב - כבר זמן רב לא היה...
רצתי למרפסת הקדמית, וניסיתי לשאוף אוויר צח - אך לשווא! המחנק רק התגבר מרגע לרגע... רצתי למרפסת האחורית, מרפסת גדולה במיוחד, ניגשתי לפינה הדרומית אך לא חשתי בזרימת אוויר.

נעמדתי בסמוך למעקה בפינה השניה של המרפסת, וסוף סוף הרגשתי מעט אוויר. שמת ליבי לכך שככל שאני מתקרב למעקה ומטה את ראשי כלפי מטה - כך הוקל לי והמחנק אט אט נעלם.

הוצאתי את ראשי מעבר למעקה, התכופפתי ככל שיכולתי כלפי מטה כשידי אוחזת בחוזקה במעקה המתכת, תוך שאני מטה ראשי לזווית ממנה זרם האוויר. מזווית זו יכולתי להבחין בחניה האחורית של הבניין - ומה שראיתי החריד את ליבי...

ילדם בן השנה של השכנים מקומת הכניסה, חמק לו בעד השער הפתוח של חצר ביתם, וזחל מתחת למשאית גדולה שעמדה בחניה, ושם בצמוד לגלגלי הענק נח לו הפעוט בשלווה...

בזווית הכה מוזרה בה נתון היה ראשי, יכולתי להבחין שהנהג כבר נכנס לתא הנהג, ומסובב את המפתח כדי להתניע... עניין של שניות עד שהמשאית תסע לאחור, וחלילה תרמוס תחתיה את התינוק, שהנהג כלל לא הבחין בו.

צעקתי בכל כוחי לנהג שלא יתניע עדיין, אך צעקותי לא חדרו מבעד לחלונות הנהג הסגורים. עזבתי את המעקה, וכשרגלי יחפות דלגתי את מדרגות שלושת הקומות כל עוד נפשי בי, וברגע האחרון טיפסתי על הסולם המוליך לתא הנהג, פתחתי את הדלת ומשכתי לנהג ההמום את היד - שכמעט והוליכה את ידית ההילוכים למצב נסיעה לאחור...

ברוב בהילותי לא יכולתי להוציא הגה מפי ולהסביר לנהג המופתע מה אני רוצה ממנו - אלא גררתי אותו למטה והצבעתי בידיים רועדות על הפעוט ששכב לו בנחת בינות לגלגלים הקדמיים!

הילד הוחזר לביתו, תוך שהוריו ההמומים מודים על התושייה וההצלחה ברגע האחרון ממש, ואילו אני סיפרתי להם על גבורתו של בורא עולם, שברצותו חוסם לאדם את האוויר, וגורם למחנק בדרכי הנשימה - כדי שיזכה להציל נפש אחת מישראל!

מיותר לציין שלאחר מעשה ההצלחה המופלא - שוב לא חשתי במחנק יותר!
סופר ע"י בעל המעשה, פרטים מזהים שונו.

(עלון פיקודיך דרשתי, ויקרא תש"פ).

המשך 'מאמר ודעת' מעמ' 2

מפורסם סיפור אמיתי, מעשה שהיה. באחד האולמות נערכה חתונה. לפני היציאה מהבית לאירוע, טמן בעל השמחה בכיס חליפתו מעטפה ובה הסכום לתשלום עבור האולם. בסיום האירוע הכניס את ידו לכיס כדי לשלוף את המעטפה, אך אז התברר לו שהכיס ריק, המעטפה איננה. בבת אחת השמחה הושבתה. עשרת אלפים דולר ירדו לטמיון... מה עושים? ואז עלה במוחו הרעיון. הוא קרא לצלם הוידאו וביקש ממנו את סרט הוידאו של החתונה. הצלם ניסה להסביר לו שהסרט ארוך ומסורבל מידי, הוא צריך לעבור עריכה מקצועית. אך בעל השמחה עמד על שלו לצפות מיידית בתיעוד של האירוע. עובדה שהסרט גולמי ולא עבר עריכה, מהווה יתרון גדול, כי הוא סוקר את האירוע במלואו. ואכן, הוא צפה בכל מהלך האירוע, עד שהגיע לרגע המיוחל: הוא ראה כיצד אחד הקרואים, אדם מפוקפק, לוטש עיניים למעטפה המבצבצת מתוך הכיס של בעל השמחה. הברנש ההוא ניצל את הצפיפות והדוחק, את האווירה המרוממת ופיזור הנפש ששררו באולם, וברגע המתאים שלף את המעטפה החוצה והכניסה לכיסו. מה צריך בעל השמחה לעשות כדי לאלץ את הגנב להודות במעשהו? הוא לא צריך להוציא הגה מפיו. מספיק להקרין בפניו את קטע הוידאו המתעד את המעשה. כשיש עין רואה ואוזן שומעת, אי אפשר להכחיש... איזו בושה!

האחריות של ההורים כיום רבה, הטכנולוגיה הרסה את העולם. מידע חסוי נשלח מכל מחשב, אין צנזורה - הכל חשוף, מידע בטחוני אינו מוגן. חורבן אמתי! האינטרנט והטכנולוגיה המשחיתה, הרסו גם את הבתים פנימה. אינני מדבר על ההשחתה הנוראה שמכשירים אלו גורמים לנפש האדם, כדברי הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל: "מאז בריאת העולם לא נברא משחית כזה". הורים שקועים במכשירים הללו במקום להשקיע בבית, בילדים, בחינוך... ילדים מרגישים שאין להם אבא ואמא... אני בטוח שהילדים הללו יתבעו את הוריהם. וצריך לדעת שמגיעים לדרגות ב'אמונה', רק ע"י עיסוק תמידי בענייני אמונה. וכבר רמזו בעלי המחשבה, 'האמנות', כי אדבר'. ע"י דיבורי 'אמונה' נזכה לאמונה וגאולה שלימה.

המכתב שבעזרת ה' לעולם לא תצטרכו לכתוב...

"חשבתי שאני חכם גדול. חשבתי שאני בריא כמו שור וקורונה זו רק התחלה של בדיחה. חשבתי שמשרד הבריאות נסחף לגמרי. חשבתי שכולם עושים עסק מכלום... עכשיו אני רוצה לבקש סליחה..."

אם כולכם שם בחוץ, בעולם החופשי עדיין, תקראו את המכתב שלי ותתחזקו בשמירת התקנות הבריאותיות; אם מישהו מכם יציל נפש אחת מישראל בזכותי; אם יהיה ולו אחד שיזהר יותר מהיום ואילך; אם אדע שלפחות מנעתי כעת עוד כמה מאות ואלפי נדבקים וחולים - והיה זה שכרי. אני רוצה לבקש סליחה מכולכם.

סליחה אבא, שביקשת ממני להתרחק קצת כשדיברתי איתך ולא שמעתי בקולך. סליחה מהשכן, שנכנסתי איתך למעלית למרות שהזכרת לי שהדבר עלול להיות מסוכן. סליחה מהחברותא שלי, שהשתעלתי מולך בלי להניח אפילו יד על הפה. סליחה מכל עשרת המתפללים שביקשו ממני להתפלל בחדר הסמוך ולא נעניתי לבקשה שלכם. סליחה מכם, ילדים קטנים ומסכנים שלי, סליחה מאשתי. סליחה מכל מי שבאתי איתו במגע מבלי לשמור על תקנות הבריאות שנתקנו לאחרונה.

עכשיו אני חולה, אני מבודד, קצת משתעל. אבל על זה אני לא מצטער כל כך. אני כן מצטער על זה שהכנסתי את כולכם לבידוד. חשבתי שאני חכם גדול. חשבתי שלי זה לא יקרה. חשבתי שאני בריא כמו שור וקורונה זו רק התחלה של בדיחה. חשבתי שהרבנים מגזימים קצת. חשבתי שמשרד הבריאות נסחף לגמרי. חשבתי שכולם מסביבי עושים עסק מכלום. וטעיתי.

עכשיו כולכם סובלים בגללי. עכשיו כולכם מבודדים רק בגלל הטיפשות שלי. עכשיו כולכם בסכנה. עכשיו אולי מקנן בתוכם הנגיף הארור הזה שהגיע בדיוק ממני. עכשיו אתם יושבים לבדכם ואני כאן, בצינוק שהוקצה לי, מתייסר כפליים. עכשיו אני מתחרט אבל זה מאוחר מדי. עכשיו לא נותר לי אלא לבקש ממכם סליחה, בתקווה שתיענו לבקשה שלי. ויש לי עוד בקשה חשובה, ממכם, ובעיקר מריבוננו של עולם: אנא, אל תהיו חולים! לא אוכל לשאת את המחשבה שגרמתי למישהו מכם לחלות בנגיף הזה, שעלול לדרדר את מצבכם עד למקום שאף אחד לא רוצה אפילו לדבר עליו. עשו טובה ותחיו. אתם כן חשובים לי, למרות שאולי ההתנהגות שלי רק לפני יומיים הראתה אחרת. כולכם אהובים, כולכם יקרים לי. זו רק הטיפשות והילדותיות שלי שגרמו לי לעשות מה שעשיתי.

כאן בבידוד יש לי זמן לחשוב. והמחשבות לא נותנות לי מנוח: האם מישהו יחלה חלילה בגללי? האם מישהו יהיה בין חיים למוות בגללי? האם מישהו יעזוב את העולם הזה רק בגללי, חלילה וחס? האם אי פעם אסלח לעצמי? האם אי פעם אתם תסלחו לי? האם בכלל אוכל אי פעם להתבונן בעיניכם מבלי להשפיל את המבט בבושה? השאלות הן רבות. ותשובות - אין.

אולם מחשבה אחת נותנת לי שביב של תקווה. אם כולכם שם בחוץ, בעולם החופשי עדיין, תקראו את המכתב שלי ותתחזקו בשמירת התקנות הבריאותיות; אם מישהו מכם יציל נפש אחת מישראל בזכותי; אם יהיה ולו אחד שיזהר יותר מהיום ואילך; אם אדע שלפחות מנעתי כעת עוד כמה מאות ואלפי נדבקים וחולים - והיה זה שכרי.

לא כיף לי כאן, בבידוד. ממש לא כיף. אני לא מאחל זאת לאף אחד מישראל. אבל עוד יותר אני לא מאחל לאף אחד את התחושה שאתה, כמו ידיך, כמו פיך, כמו מעשיך - הכנסת לבידוד הנורא הזה עוד כמה וכמה יהודים תמימי דרך. אל תעשו את זה לאחרים! אל תעשו את זה לעצמכם!

נ.ב. הכותב לא באמת בחשש הידבקות - ברוך השם - והדברים נכתבו לצורך השעה. (שמחה פשיטיק, JDN).

המערכת: "שערי דעת"

רח' המגינים 32 ת.ד. 1778 טבריה

טלפקס. 077-4102298

דוא"ל: Shaare.daat@gmail.com

ניתן להיות שותפים באמצעות "נדרים פלוס" שערי דעת - טבריה